

ALLTID PÅ VÄG

Församlingsinstruktion
för Orusts pastorat





2 Alltid på väg - församlingsinstruktion för Orusts pastorat Antagen 2021-06-26

Alltid på väg

Guds folk har alltid varit på väg. Genom stormar och heta öknar, över hav och kontinenter. Ut ur döds-skuggans dalar, in i förlovade länder. Från Jerusalem, Judéen och Samarien och ända till... Orust. Också här har berättelsen berättats vidare och människor har döpts in i Kristi kyrka och församling. Guds folk har fortsatt födas, leva och dö här, och fortsatt vara på väg. Nu är det vår tur att föra vidare det vi själva har fått ta emot. Denna församlingsinstruktion ska vara en följeslagare på vägen. Den visar på målet, berättar om medlen och tar ut riktningen för oss under de närmaste åren.

Svenska kyrkan på Orust är del av den apostoliska kyrkan i Sverige och världen. Våra lokala sammanhang hör ihop med den världsvida kyrkan. Kyrkan är öppen för alla människor. I de sju församlingarna Långelanda, Morlanda, Myckleby, Röra, Stala, Tegneby och Torp finns rum för omsorg, gemenskap, förvissning och tvivel. I Kyrkan finns rum att tro tillsammans.

Församlingarna på Orust har till uppgift att fullgöra den grundläggande uppgiften; att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission. Varje församling har sin egen historia, erfarenhet och förutsättning, vilket gör att uppgiften fullgörs på olika sätt – men likväl är alla delaktiga. Vi ser att det är en styrka att församlingarna har olika traditioner och betonar olika aspekter av församlinglivet – genom det har fler människor möjlighet att ”hitta hem” till kyrkan.

För just nu, på denna plats har vi – våra församlingars medlemmar, ideella, förtroendevalda och anställda – fått gåvan och uppgiften att gestalta kyrkans liv som gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Så fortsätter vår pilgrimsvandring, att tillsammans som Guds folk vara på väg, och hoppas på att vägen ska föra både oss och andra ett steg närmare Jesus.

Vårt sammanhang

Vår plats

Orusts pastorat omfattar hela Orust kommun, belägen på Västkusten mellan Uddevalla och Stenungsund, med pendlingsavstånd till Göteborg. Kommunen och pastoratet består av Västkustens största ö Orust, samt de omkringliggande öarna Karingön, Härmanö, Gullholmen, Flatön, Malö och Lyr. Henån är kommunens centralort, och stora samhällen är dessutom Svanesund, Ellös och Varekil. Församlingsarbetet i pastoratets västra delar (Morlanda församling) utmanas och får en särprägel av nödvändigheten att transportera sig över havet.

Vårt vi

Som folkkyrka är alla våra medlemmar, i kraft av sitt medlemskap, församlingarnas subjekt. Till församlingarnas ansvar hör också de människor, både medlemmar och icke medlemmar, som bor och vistas här för kortare och längre tid. Orust kommun har många fritidsboende och en stor mängd turister som kommer till campingplatser, gästhamnar, vandrarhem och sommarstugor. Detta ger särskilda förutsättningar och utmaningar för församlingslivet, då befolkningen på Orust upp till tredubblas sommartid. Många söker sig från andra församlingar till våra kyrkor för livets högtider i form av dop, vigsel och i viss mån begravning.

Orust kommun (31/12 2020)

Invånare: 15 315 personer

- varav barn, 0-18 år: 2 793 personer

- varav 19-64 år: 7 899 personer

- varav 65+ år: 4 623 personer

Medlemmar: 9 744 personer (64 %)

Vårt nätverk

Församlingarna på Orust är del av den världsvida kristenheten, och har kontakt och samarbete med olika församlingar i regionen. På ön finns en EFS-grupp på ön som ibland kallar präst från pastoratet och använder våra lokaler, och Frikyrkan på Orust som flera av våra medlemmar har goda relationer till. Vi har även det senaste året haft nära kontakt med ett ekumeniskt bönenätverk som kallas Nehemjabönen och som träffas en gång i månaden med deltagare från Orust och Tjörn.

Vårt samarbete med Orust kommun utvecklas mer och mer, bland annat i form av att vi är del av kommunens krisberedskap, genom andakter på äldreboenden, anhörigstöd, skolbesök, diakonala kontakter med socialtjänsten med mera. Vi möter också många människor genom samarbete med olika föreningar på ön. Pastoratets pilgrimsarbete sker i samarbete med kommunen, Södra Bohuslän turism och Västra Götalandsregionen. Genom våra medlemmar är kyrkan närvarande och delaktig i snart sagt alla sammanhang på ön.

Vår framtid

Orust kommun förbereder sig för ett ökat antal invånare, och särskilt samhällena Svanesund och Varekil pekas ut som intressanta för nya bostadsetableringar. Det har länge diskuterats att bygga en ny bro från östra Orust till fastlandet, vilket skulle ge förändrade förutsättningar för de östra församlingarna. Under de kommande åren ser vi en utmaning i att motivera människor att vara kvar som, eller bli, medlemmar i kyrkan, samt att hålla uppe dop- och konfirmationsfrekvensen.



Pilgrimsarbete

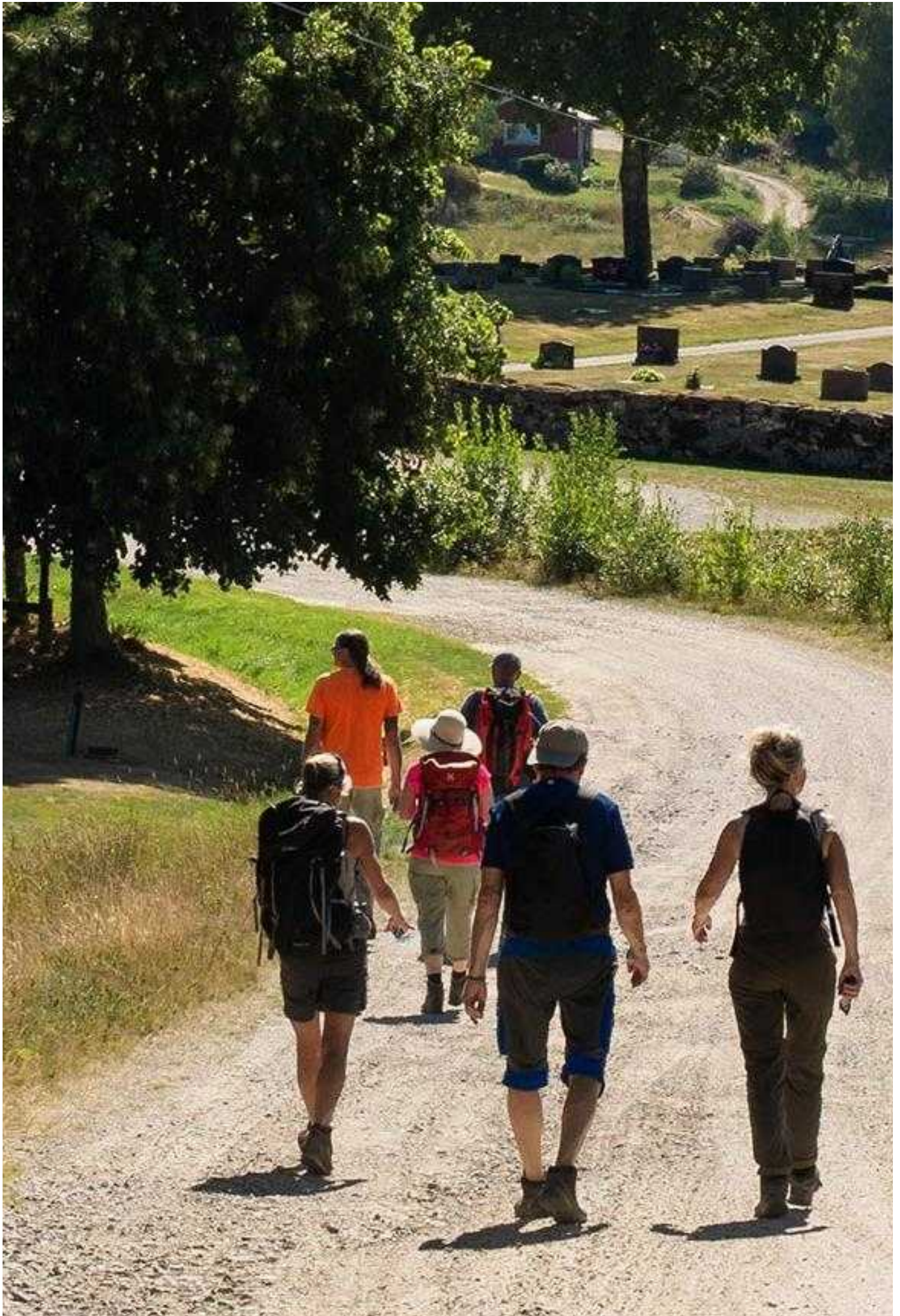
Sedan 2008 har Svenska kyrkan på Orust utvecklat ett pilgrimsarbete, och 25 % av en prästtjänst är avdelad till det arbetet. I samarbete med tidigare nämnda samarbetspartners samt ideella, har en pilgrimsled på över 110 km anlagts som knyter samman tio av våra kyrkor. Genom den ger vi Orustbor och andra möjlighet att se våra kyrkor och uppleva vacker natur. Pilgrim är också ett tema som återkommer i olika sammanhang i pastoratet, inte minst i konfirmandarbetet.

Utvecklingen av pilgrimsarbetet är ett prioriterat arbete i Svenska kyrkan på Orust, och genom det vill vi öppna upp för dialog med människor som bor och vistas på Orust. Vi vill vara en kyrka som är öppen för alla, dit man kan komma som man är med sina frågor och sitt liv.

Pilgrimsarbetet är det sökord som har flest besökare i våra digitala kanaler, och arbetet skapar kontaktytor med många olika delar av samhället.

Vi vill vara en kyrka som är öppen för alla, dit man kan komma som man är med sina frågor och sitt liv.





Pastoralt program

Den grundläggande uppgiften

Enligt Kyrkoordningen (andra avdelningens inledning) är "församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift." Detta pastorala program beskriver hur församlingarna i Orusts pastorat ska arbeta med denna grundläggande uppgift.



Barnkonsekvensanalys

På Orust finns det 2793 invånare mellan 0 och 18 år. Många av dem möter vi vid kyrkans olika gudstjänster, mötesplatser och aktiviteter. Vi kan kalla dessa för direkt berörda av den här församlingsinstruktionen, men hela gruppen unga 0-18 år är indirekt berörda, eftersom de alla bor i en av församlingarna på ön. Det är alla dessa barns perspektiv som Kyrkoordningen föreskriver att församlingsinstruktionen ska behandla i form av en barnkonsekvensanalys. Dessutom ska kyrkorådet verka för dessa barns bästa, samt göra barnkonsekvensanalys inför de beslut som tas där. Sammantaget har Svenska kyrkan valt att lägga stor vikt vid barnens perspektiv i alla frågor som rör församlingens liv och uttryck.

Svenska kyrkan på Orust har gjort ett tydligt val i och med att ett av våra fokusområden är *Barn och unga*. Vi vill utmana synen att barn och unga främst är kyrkans framtid, och se dem lika mycket som delaktiga i kyrkans nutid. Som en del av det är vi intresserade av att höra barns och ungas frågor och behov. Vi vill vara lyhörda och flexibla för att kunna utgå från barns och ungas verklighet. För att det ska bli så behöver barnperspektivet ständigt lyftas och reflekteras kring i arbetslagen. Dessutom behöver vi skapa naturliga forum där barn och unga kan delge sina tankar och reflektioner om kyrkans liv och verksamhet. Sådana forum kan med tiden också bli en rekryteringsbas för framtidens förtroendevalda.

Vi vill utmana synen att barn och unga främst är kyrkans framtid



Fokusområden

Att välja fokusområden är att göra församlingsarbetet tydligare. I en tid när ekonomi och omvärld kräver prioriteringar är ett begränsande urval ett sätt att kunna tänka friare och låta nuets möjligheter bli än tydligare. I diskussioner om vårt *nu* bland förtroendevalda och anställda har många förslag på utvecklingsområden kommit fram, vilka kan samlas i de tre begreppen *barn och unga*, *idealitet - delaktighet* samt *mötesplatser*.

Barn och unga

Ofta hörs uttrycket ”de unga är kyrkans framtid”. Vi vill utmana det och öva oss i förhållningssättet att de unga också är kyrkans nutid, tillsammans med alla andra som är engagerade på ett eller annat sätt. Barn och unga ska vara en naturlig del av kyrkans olika sammanhang, och församlingen ska vara en plats där barn, unga och vuxna tillsammans naturligt kan lära av och med varandra, och utifrån evangeliet om Jesus gemensamt växa i tro, hopp och kärlek.

I pastoratets arbete bland barn och unga ska vi sträva efter att:

- Höra barns och ungas tankar, frågor och behov.
- Vara lyhörda och flexibla för att kunna utgå från barns och ungas verklighet.
- Skapa rum – fysiskt och bildligt – där barn och unga kan få erfarenhet av att vara älskad, önskad, sedd och behövd.
- Bjuda in till gudstjänstgemenskap.

Idealitet - delaktighet

Anställda och förtroendevalda har länge haft självklara platser i Svenska kyrkan, och ibland har ideella krafter upplevt att de inte har blivit efterfrågade. De ”uppgifter” som erbjuds har ibland också varit begränsade till att koka kaffe eller sjunga i kyrkokören. Bibeln talar om kyrkan som Kristi kropp, där lemmarna är olika och har olika funktioner men där alla behövs. Kyrka är vi tillsammans, var med sin unika gåva och erfarenhet.

I pastoratets arbete med delaktighet och idealitet ska vi sträva efter att:

- Uppmuntra kyrkans medlemmar att vara med och gestalta församlingens liv, såväl vardag som söndag.
- Fler blir engagerade i församlingens gudstjänst, för att tydliggöra allas delaktighet och ansvar.
- Vara lyhörda för människors olika gåvor, och låta stötta dem i att hitta sin plats och sin uppgift.
- Uppmärksamma att både unga och äldre kan vara ideella
- Ideella medarbetare får möjlighet till utbildning och handledning för att kunna ta ansvar.
- Vara tydliga med att ett åtagande kan ha olika omfattning, både i tid och ansvar.

Vid en samling en samling med förtroendevalda, ideella och anställda samlades följande förslag på ideella uppdrag i församlingarna:

Medhjälpare i barngrupp, besöksgrupp, kyrkskjutsare, fixa fika, förtroendevald, kyrkvärd, gåvoupptäckare, gudstjänstvärd, vaktmästare på söndagar, körsångare, städning, pyntgrupp, välkomna nyinflyttade/nyfödda.

Mötesplatser

Vår kyrkas tydligaste mission utgörs av de människor som vill leva kristet liv i sin vardag. När människor möts skapas möjligheter att i ord och handling visa på hur Gud söker varje människa. Jesus sa "följ med och se" till sina lärjungar, och samma sak vill vi säga till människor vi möter. Våra erfarenheter från Corona-pandemin har tvingat oss både att upptäcka att mötesplatser kan vara digitala, och att behovet av fysiska mötesplatser är stort. Genom att skapa mötesplatser av olika slag, med olika innehåll och på olika tider ger vi varandra möjligheter att just följa med och se.

Vid en samling med förtroendevalda, ideella och anställda föreslogs ledord för framtiden. Detta är ord som kan relatera till alla våra fokusområden.



Gudstjänst

Det ska vara möjligt att fira gudstjänst och mässa på olika sätt

Gudstjänsterna är centrum i församlingens liv och arbete. Vi vill att de ska präglas av den kristna trons glädje, Guds helighet och vår längtan efter en djupare mening med livet. I gudstjänsterna eftersträvar vi att ge uttryck för värme och omsorg om varandra. Gudstjänsten ska vara ett eko av Jesus egna ord ”följ mig”, en inbjudan till att tro tillsammans.

Både regelbundna och nya deltagare i gudstjänsten ska märka att de är sedda och välkomna. Det är angeläget att de som vill finna en djupare gemenskap i församlingen får möjlighet till det. Församlingens gemensamma gudstjänst på söndag har en särställning, samtidigt som vi genom våra många kyrkor har möjlighet att sprida firandet av gudstjänster av olika slag till andra tider på veckan. I normalfallet firas minst fem gudstjänster enligt Kyrkohandbok för Svenska kyrkan varje söndag och kyrklig helgdag. Undantag kan förekomma vid gemensamma gudstjänster några gånger per år.

Genom att olika församlingar kan ha olika gudstjänstformer ges stora möjligheter för respektive församlings ideella, förtroendevalda och anställda att låta gudstjänsten vara församlingens centrum, och inte en verksamhet bland andra verksamheter. I och med Corona-pandemin har vi märkt att livesända gudstjänster via hemsidan och sociala medier har en funktion att fylla, och de når många människor. Sammantaget ger detta stora möjligheter att bjuda in både nya och gamla gudstjänstfirare till gudstjänstgemenskap.



Gudstjänst i relation till våra fokusområden

- *Barn och unga*
 - De som planerar gudstjänster ska vara förberedda på att alla åldrar är med och firar.
 - Gudstjänster som vänder sig till alla åldrar ska erbjudas regelbundet på ön.
- *Idealitet*
 - De som planerar gudstjänster ska när det är lämpligt bjuda in ideella både i planerandet och genomförandet.
 - Andakter och gudstjänster som leds av ideella är ett välkommet komplement till övriga gudstjänster på ön.
- *Mötesplatser*
 - Gudstjänster ska så långt det är möjligt firas där och när en gudstjänstfirande församling vill samlas.
 - Gudstjänsterna ska uppmuntra till de tre relationerna: till Gud, till våra medmänniskor och till oss själva.
 - De gudstjänstfirande församlingarna har ett särskilt ansvar att välkomna också ovana gudstjänstfirare.

Gudstjänsterna ska vara ett eko av Jesus egna ord "följ mig".



Undervisning

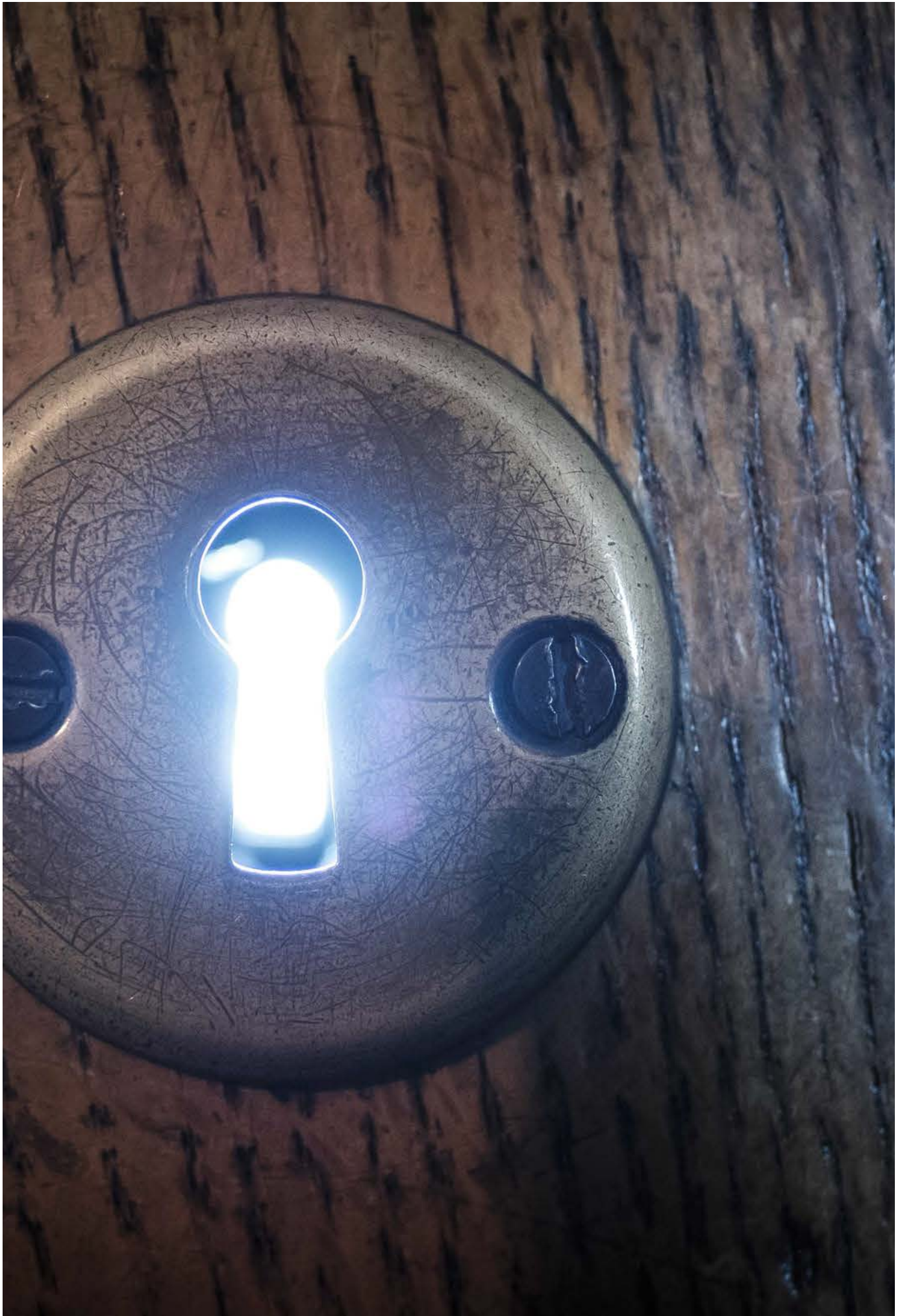
Det ska finnas en relevant och inbjudande undervisning i kristen tro för vår tid

All undervisning utgår från dopet och vi bedriver den för att ge människor möjlighet att upptäcka den kristna tron på Herren Jesus Kristus, fördjupas i den och sedan tillämpa den i sina liv. Undervisningen ska ta avstamp i människors olika erfarenheter av tro, deras frågor och deras drivkrafter och erbjudas med medvetenhet om människors olika livssituationer. Dop och/ eller konfirmation kan vara en naturlig följd av undervisningen.

En viktig del av undervisningen är att föra vidare Bibelns berättelser, så att människor får möjlighet att reflektera över sina egna liv utifrån dem. Det är en utmaning för alla våra olika sammanhang, för såväl barn, unga och vuxna. Genom att sträva efter att skapa en förväntan på ett gemensamt lärande kan församlingarna bli till växtplatser, både för enskilda och för kollektivet, där undervisning är en naturlig del av allt vi gör. Församlingarna har också ett ansvar att upptäcka och uppmuntra människors kallelse till kyrklig tjänst.

Undervisning i relation till våra fokusområden

- *Barn och unga*
 - Församlingarna erbjuder Bibeläventyret till öns skolor.
 - Församlingarna vill vara en resurs i exempelvis religionsämnet och värdegrundsfrågor för skolorna.
- *Idealitet*
 - Ideella ska uppmuntras att vara delaktiga i och ta ansvar för olika former av undervisning.
 - Ideella i olika sammanhang ska erbjudas fortbildning.
- *Mötesplatser*
 - Undervisning i kristen tro kan ses både som primärt och sekundärt mål vid våra mötesplatser.



Diakoni

*Vi vill ha ett tjänande förhållningssätt till människor,
ett tjänande som finner sin näring i gudstjänst och den
kristna undervisningen*

Diakoni är att se människan, hjälpa och stödja i kroppslig och själslig nöd och att möta människor i sorg och kris. Diakoni är praktisk vardagskristendom och har sitt centrum i söndagens gudstjänst. Både individuell diakoni och gruppdiaconi ska sträva efter att stärka den enskilde i den situation hon eller han befinner sig.

I diakonins uppgift ingår att organisera och leda ideella medarbetare inom olika delar av det diakonala arbetet. Dessa ska få tydlig arbetsledning, samt utrustas och uppmuntras i sitt arbete. Detta kan för medhjälparen vara till stor glädje och nytta, och är nödvändigt för att församlingsdiakonin ska fungera.

Diakonal kompetens är viktig för att förstå och uppfatta människors hjälpbehov. Diakonin bör genomsyra allt i församlingens arbete, så att den diakonala närvaron blir tydlig. Diakonerna har genom sin tjänst ett särskilt ansvar för församlingarnas diakonala uppgifter. Diakonin är också en naturlig kontaktyta med kommunen.

Diakoni är praktisk vardagskristendom och har sitt centrum i söndagens gudstjänst.



Diakoni i relation till våra fokusområden

- *Barn och unga*
 - Barn och ungas psykiska ohälsa är utbredd i vårt samhälle och detta möter diakoni-teamet i sitt arbete.
 - Diakoner ska ha en naturlig plats i ungdomsverksamheten.
 - Unga kan också vara del av det diakonala arbetet.
- *Idealitet*
 - Ideella har en viktig roll för att diakonin genom dem ska kunna möta fler – ett allmänt diakonat.
- *Mötesplatser*
 - Vi vill sträva efter att diakoni ska handla mindre om att vara givare eller mottagare av hjälp och mer om att skapa mötesplatser där deltagarna både kan bära och bli burna.
 - Alla mötesplatser ska öppna för möjligheten till fördjupning och fortsatt upptäckande av den kristna tron.
 - Det är önskvärt att diakonin är liturgiskt representerad i gudstjänster.

Vi vill sträva efter att diakoni ska handla mindre om att vara givare eller mottagare av hjälp och mer om att skapa mötesplatser där deltagarna både kan bära och bli burna.



Mission

*Vi är sända som Guds medarbetare här och nu,
Gud till ära och människor till tjänst*

Mission är att nå ut till människor. Någon beskrev det som att en hungrig visar en annan hungrig var de tillsammans kan finna mat och bli mätta. Mission är då en form av kommunikation (*fr. latin ung. "att göra gemensamt"*). Utifrån det är församlingarnas stora missionerande uppgift att rusta människor att leva ut och berätta om sin tro i sin vardag. I det ingår också att lyssna till andras erfarenheter av Gud och att vara lyhörd för hur Gud verkar nu.

Människor är olika. Därför behöver mission kommuniceras på olika sätt och i olika former och medier så att fler kan få upptäcka evangeliet och vad kristen tro kan betyda i deras liv.

Mission i relation till våra fokusområden

- *Barn och unga*
 - Barn- och ungdomsverksamheten i pastoratet ska uppmuntra barn och unga att upptäcka kristen tro.
 - Våra samlingar ska vara sammanhang där barn och unga kan få erfarenheten av att tro och tvivla tillsammans med andra.
- *Idealitet*
 - Ideella har en huvudroll i församlingarnas mission – det är de som med sig själva berättar om vad Guds nåd och kärlek är och vill.
- *Mötesplatser*
 - Våra mötesplatser ska utformas så att det är lätt att "ta med en kompis".

Regler som Domkapitlet beslutar om

Minsta antalet huvudgudstjänster med nattvard under ett år

Domkapitlet har beslutat att minst hälften av gudstjänsterna i respektive församling i regel firas som huvudgudstjänst med nattvard.

Huvudgudstjänster i pastoratet

Domkapitlet har beslutat att minst fem huvudgudstjänster firas varje söndag och helgdag i pastoratet enligt följande:

- Långelanda församling: 45 huvudgudstjänster/år
- Morlanda församling: 64 huvudgudstjänster/år
- Myckleby församling: 32 huvudgudstjänster/år
- Röra församling: 45 huvudgudstjänster/år
- Stala församling: 45 huvudgudstjänster/år
- Tegneby församling: 45 huvudgudstjänster/år
- Torps församling: 15 huvudgudstjänster/år
- Sommartid (juni-augusti) firas i regel huvudgudstjänst varannan söndag i alla församlingar utom Morlanda och Torp
- Sammanlysningar får ske 6 gånger per år.

Kompetensnivå på kyrkomusikertjänsten

Domkapitlet har beslutat att minst en av pastoratets kyrkomusiker skall vara organist.

Konfirmandundervisning

Domkapitlet har beslutat att pastoratets församlingar ska följa Svenska kyrkans konfirmandriktlinjer.

Prästtjänster

Stiftsstyrelsen har beslutat att minst 5 komministerbefattningar skall finnas i pastoratet. De tjänstgör i alla församlingar. En (1) komminister har 25 % pilgrimsarbete i sin tjänst. Kyrkoherdens plats i församlingsråden är delegerad enligt följande:

- 1 komminister i Långelanda respektive Myckleby församlingsråd
- 1 komminister i Röra respektive Torps församlingsråd
- 1 komminister i Morlanda församlingsråd
- 1 komminister i Stala församlingsråd
- 1 komminister i Tegneby församlingsråd

Övriga tjänster

I församlingen/pastoratet finns 3 diakonbefattningar.

Kyrkor i pastoratet och deras utnyttjande

I statistiken från 2019 finns gudstjänster på sön- och helgdagar, kyrkliga handlingar samt andra gudstjänster under veckan. Uträkningen baseras på 52 veckor.

- Flatö kyrka (0,2 tillfällen per vecka)
- Gullholmens kyrka (1,1 tillfällen per vecka)
- Hälleviksstrands kyrka (0,9 tillfällen per vecka)
- Käringöns kyrka (1,2 tillfällen per vecka)
- Långelanda kyrka (1,1 tillfällen per vecka)
- Mollösunds kyrka (1,9 tillfällen per vecka)
- Morlanda kyrka (0,7 tillfällen per vecka)
- Myckleby kyrka (1,4 tillfällen per vecka)
- Röra kyrka (1,5 tillfällen per vecka)
- Stala kyrka (2,5 tillfällen per vecka)
- Tegneby kyrka (2,7 tillfällen per vecka)
- Torps kyrka (2,8 tillfällen per vecka)

I pastoratet finns tre Kyrkans hus – i Ellös, Henån och Svanesund – där det också firas gudstjänst. Mest regelbundet sker detta i Henån, med en gudstjänst i månaden under terminerna.

Den språkliga mångfalden

I pastoratet möter vi i dagsläget normalt inget behov av verksamhet på andra språk än svenska.

